

Teaching Ethics of Faculty Members Situation from the Viewpoints of Nursing Students

ARTICLE INFO

Article Type

Original Research

Authors

Amrahi A.* MSc,
Soltanzadeh V.¹ MSc,
Esm Hosseini Gh.R.² PhD

How to cite this article

Amrahi A, Soltanzadeh V, Esm Hosseini Gh.R. Teaching Ethics of Faculty Members Situation from the Viewpoints of Nursing Students. Education Strategies in Medical Sciences. 2014;7(4):235-240.

*Educational Sciences Department, Literature & Human Sciences Faculty, Urmia University, Urmia, Iran
¹Educational Sciences Department, Literature & Human Sciences Faculty, Urmia University, Urmia, Iran
²Islamic Studies Department, Medical Sciences Faculty, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

Correspondence

Address: Literature & Human Sciences Faculty, Urmia University, Across From Seda va Sima, Valfajr 2 Boulevard, Urmia, Iran
Phone: +984413678162
Fax: +984435623432
amrahi19@gmail.com

Article History

Received: December 21, 2013
Accepted: May 4, 2014
ePublished: October 7, 2014

ABSTRACT

Aims Faculty members of universities who are responsible for training and educating of students must be aware of training principal ethics and try to develop these principals in the university constantly. This study aimed to assess training ethics of the faculty members of Urmia University of Medical Sciences from students' view.

Methods In this descriptive- survey study in 2013, 96 Nursing students Urmia University of Medical Sciences were selected by stratified random sampling relative to the size. The sample size was determined using Cochran formula. Data were collected using a training ethics researcher-made questionnaire. Data were analyzed using SPSS 16 software by descriptive statistics and one-sample T test.

Findings The mean of training ethics scores of faculty members and its components including effectiveness of course content, training effectiveness, addressing sensitive issues, lack of dual relationship with student, fair evaluation, respect to the university, respect to the colleagues, confidentiality, considering intellectual growth of students were relatively appropriate from nursing students' view.

Conclusion Training ethics and its components is relatively favorable in faculty members of Urmia University of Medical Sciences from students' view.

Keywords Ethics; Faculty, Nursing; Students, Nursing; Medicine

CITATION LINKS

[1] A model of organizational ethics education [2] Seven pillars of business ethics: Towards a comprehensive framework [3] Academic ethics in education and research [4] Ethics in educational research and its components [5] Status of Teaching Ethics among the Faculty Members of Public Universities in Tehran [6] Analyzing the moral doctrines in Iranian organizations with a specific attitudes toward universities [7] Managers' moral decision-making patterns over time: A multidimensional approach [8] Education and training in ethical decision making: Comparing context and orientation [9] The importance of teaching ethics of sustainability [10] Rethinking process of teaching-learning and teacher training [11] A view of problems and practical pattern of promotion of ethics in educational organizations [12] Ethics and the auditing culture: Rethinking the foundation of accounting and auditing [13] Ethics and social responsibility in management education [14] Philosophical schools and educational ideas [15] Curriculum, views, approaches and prospects [16] Professional accounting bodies' perceptions of ethical issues, causes of ethical failure and ethics education [17] The functional-institutional and consequential-conflictual sociological approaches to accounting ethics education: Integrations from sustainability and ecological resources management literature [18] Ethical principles in education [19] Professional ethics in higher education: A reflection on strategy of improvement of ethical standards in university education [20] An introduction to sampling in research [21] Ethical principles in university teaching [22] Research methods in the behavioral sciences [23] Recognizing professional and ethical indicators in University teaching from the perspectives of postgraduate students: A qualitative approach [24] Ethics education in accounting: Moving toward ethical motivation and ethical behavior [25] The ethics of teaching as a moral profession [26] The teacher's craft: The 10 essential skills of effective teaching [27] Raising the bar: Ethics education for quality teachers

وضعیت اخلاق آموزشی اعضای هیات علمی از دیدگاه دانشجویان پرستاری

اکبر امراهی* MSc

گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

وحید سلطانزاده MSc

گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

غلامرضا اسم حسینی PhD

گروه معارف اسلامی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

اهداف: اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها که مسئولیت تعلیم و تربیت دانشجویان را بر عهده دارند باید از اصول اخلاق آموزشی آگاهی داشته باشند و برای توسعه این اصول در دانشگاه به‌طور مداوم تلاش نمایند. این پژوهش با هدف بررسی وضعیت اخلاق آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه از دیدگاه دانشجویان انجام شد.

روش‌ها: در این تحقیق توصیفی-پیمایشی در سال ۱۳۹۲، ۹۶ نفر از دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم به‌عنوان نمونه برای مطالعه انتخاب شدند که تعیین حجم نمونه نیز با استفاده از فرمول کوکران انجام شد. داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه محقق‌ساخته اخلاق آموزشی جمع‌آوری شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 16 و به کمک آمار توصیفی و T-تک‌نمونه‌ای انجام گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمرات اخلاق آموزشی اعضای هیات علمی و مولفه‌های آن شامل اثربخشی محتوای درسی، اثربخشی آموزشی، پرداختن به موضوعات حساس، نداشتن رابطه دوگانه با دانشجویان، ارزش‌یابی عادلانه، احترام به دانشگاه، احترام به همکاران، رازداری و اهمیت دادن به رشد فکری دانشجویان از دیدگاه دانشجویان پرستاری در سطح نسبتاً مطلوب قرار داشت.

نتیجه‌گیری: وضعیت اخلاق آموزشی و مولفه‌های آن در اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه از دیدگاه دانشجویان نسبتاً مطلوب ارزیابی می‌شود.

کلیدواژه‌ها: اخلاق؛ اعضای هیات علمی پرستاری؛ دانشجویان پرستاری؛ علوم پزشکی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۹/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۰۲/۱۴

*نویسنده مسئول: amrahi19@gmail.com

مقدمه

رعایت اصول ارزش‌های اخلاقی در همه ابعاد زندگی بشر، یکی از مهم‌ترین راه‌های حفظ و ارتقای سلامت زندگی افراد جامعه است. در نیمه دوم قرن بیستم، مطالعه اخلاق کسب‌وکار مورد توجه علوم

انسانی واقع شد؛ چرا که فعالیت‌های بشری تنها در پرتوی رعایت ملاحظات اخلاقی در مسیر درست قرار خواهد گرفت. اخلاق، حافظ فعالیت‌های بشر از میل و گرایش به هر گونه انحراف و کج‌روی است [۱، ۲]. به این ترتیب، ملاحظات اخلاقی مانند چتری بر سر علوم سایه افکنده است تا از کج‌روی و آسیب‌رسانی هر کدام از شاخه‌های علوم به جامعه بشری جلوگیری نماید [۳]. برنامه‌های آموزش و پرورش برای ساختن انسان‌ها بیش از هر چیز بر ملاحظات اخلاقی استوار است. با انسان‌های اخلاقی است که می‌توان جهانی امن برای زندگی کردن مهیا ساخت [۴]. در مقابل نیز چالش‌های پیش روی دانشگاه‌ها باعث پیدایش این انگیزه در ذی‌نفعان مختلف شده که به فکر توجه به موضوعات اخلاقی در کلاس درس و به‌طور کلی در مدیریت آموزش عالی باشند؛ زیرا شکل‌گیری اخلاق در موسسات، سازمان‌ها و آموزش عالی باعث کاهش سودگرایی و نزدیکی با مخاطبان می‌شود. مسایل مربوط به ارتباط با کارکنان، ارتباط با دانشجویان، نگرانی‌های ذی‌نفعان، ارتباط بین دانشگاه‌های مختلف و مساله تامین منابع برای دانشگاه، رویه‌های مربوط به پذیرش دانشجو، شرایط محیط، بازار کار و موضوعات اخلاقی پیش‌آمده در دانشگاه شامل سرقت علمی و سایر فسادهای اخلاقی باعث می‌شود قوانین تدوین‌شده در آموزش عالی نتواند پاسخگوی مشکلات باشد. در این حالت راهنمای اخلاقی در دانشگاه، راه‌گشای عملی در برابر این تنش‌ها خواهد بود [۵]. در همین راستا یکی از روش‌های نهادینه‌کردن اخلاق در محیط‌های دانشگاهی، تدوین منشورهای اخلاقی است که ارزش‌ها و اولویت‌های اصلی سازمان را به ذی‌نفعان اعلام می‌کند. نتایج مطالعات در خصوص منشورهای اخلاقی در نظام دانشگاهی ایران نشان می‌دهد که کانون توجه منشورهای اخلاقی به ترتیب مسئولیت سازمان با کلیت جامعه، مشتریان و ذی‌نفعان، دانشجویان، کارکنان و سازمان است [۶]. در نتیجه، یکی از حوزه‌هایی که می‌تواند کانون توجه منشورهای اخلاقی قرار گیرد اخلاق آموزشی اعضای هیات علمی است.

امروزه مبحث اخلاقیات سازمانی و حرفه‌ای در جهان و حوزه سازمان، نقش پراهمیتی یافته است [۷]؛ به‌گونه‌ای که دانشگاه‌های سراسر جهان را برای ایجاد و تدوین برنامه‌های آموزشی در راستای درک، بهبود و توسعه آن به تکاپو انداخته است [۸]. اخلاق، دانشی است که از اصول و ارزش‌ها صحبت می‌کند؛ ارزش‌هایی که ناظر بر رفتارها و صفات ارادی انسان و تمایز آن از حیث خوبی و بدی، شایستگی و ناشایستگی، نیکویی و زشتی هستند [۴، ۹]. رعایت اصول اخلاقی در دانشگاه‌ها نه‌تنها در رعایت استانداردهای تدریس به اساتید کمک خواهد نمود بلکه در شکل‌دادن به روابط دوطرفه و موثر بین دانشجویان و اعضای گروه نیز می‌تواند نقش ایفا کند. استادان و معلمان از مهم‌ترین ارکان داخلی سازمان‌های آموزشی به حساب می‌آیند [۱۰]، تا آنجا که آرمان و رسالت موسسات و

پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارومیه بودند که ۹۶ نفر از آنها با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم به‌عنوان نمونه آماری برای مطالعه انتخاب شدند. برای تعیین حجم نمونه مورد نظر با توجه به حجم جامعه آماری از فرمول کوکران استفاده شد [۲۰]. به‌منظور رعایت ملاحظات اخلاقی، برای آزمودنی‌ها کد در نظر گرفته شد و محرمانه‌ماندن اطلاعات و اصل رازداری رعایت شد.

داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه محقق‌ساخته اخلاق آموزشی جمع‌آوری شدند. این پرسش‌نامه براساس مدل مورای و همکاران طراحی و تدوین شد [۲۱]. پس از طراحی گویه‌های پرسش‌نامه براساس متون نظری و تجربی، گویه‌هایی که مولفه‌های اخلاق آموزشی را می‌سنجیدند برای متخصصان علوم تربیتی و مدیریت آموزشی ارسال و از آنها خواسته شد که درجه اهمیت آنها را مشخص کنند. پس از گردآوری داده‌ها در مرحله اول، رتبه‌بندی‌های به‌دست‌آمده درباره مولفه‌های مشخص شده و در مرحله بعد، پرسش‌نامه تنظیم‌شده که حاوی رتبه‌بندی حاصل از نظرخواهی در مرحله اول بود، برای متخصصان ارسال شد و از آنها خواسته شد که توافق نظر خود را با رتبه‌بندی به‌دست‌آمده اعلام نمایند. پرسش‌نامه اولیه دارای ۳۲ گویه بود که پس از توجه کامل با نظر متخصصان به ۲۷ گویه کاهش یافت. در نتیجه، روایی محتوایی و صوری آن مورد تایید متخصصان مدیریت آموزشی قرار گرفت. پایایی پرسش‌نامه نیز براساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به‌دست آمد. همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای زیرمولفه‌های اثربخشی محتوای درسی ۰/۸۴، اثربخشی آموزشی ۰/۸۳، پرداختن به موضوعات حساس ۰/۷۹، نداشتن رابطه دوگانه با دانشجویان ۰/۸۱، ارزش‌یابی عادلانه ۰/۸۰، احترام به دانشگاه ۰/۸۶، احترام به همکاران ۰/۸۹، رازداری ۰/۸۴ و اهمیت‌دادن به رشد فکری دانشجویان ۰/۸۱ به‌دست آمد. پرسش‌نامه در بخش اول شامل مشخصات فردی دانشجویان و در بخش دوم شامل ۲۷ گویه بود که براساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت طراحی شده بود. این پرسش‌نامه دارای ۹ خرده‌مقیاس؛ اثربخشی محتوای درسی (سؤال‌های ۱ تا ۳)، اثربخشی آموزشی (۴ تا ۶)، پرداختن به موضوعات حساس (۷ تا ۹)، نداشتن رابطه دوگانه با دانشجویان (۱۰ تا ۱۲)، ارزش‌یابی عادلانه (۱۳ تا ۱۵)، احترام به دانشگاه (۱۶ تا ۱۸)، احترام به همکاران (۱۹ تا ۲۱)، رازداری (۲۲ تا ۲۴) و اهمیت‌دادن به رشد فکری دانشجویان (۲۵ تا ۲۷) بود. برای امتیازدهی، میانگین مجموع نمرات سؤال‌های هر متغیر به‌عنوان مینا در نظر گرفته شد و با توجه به طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت نقطه برش طیف میانی پرسش‌نامه، ۳ بود. همچنین در راستای به‌دست‌آوردن میانگین جامعه، از آنجایی که پارامترهای آماری جامعه نامعلوم، ولی ثابت بود و ما آن را براساس نمونه برآورد کردیم، در نتیجه براساس میانگین طیف مورد استفاده در

سیاست کلی مبتنی بر رشد فکری و روحی فراگیران توسط آنان محقق می‌شود و در رشد اخلاقی دانشجویان الگویی تاثیرگذار هستند. از این رو در قبال خود، دانشجویان، سازمان، نظام‌ها و ابزارهای پشتیبان یادگیری از تکالیف اخلاقی برخوردارند. بروز و رواج رفتارهای غیراخلاقی در حوزه‌های مختلف آموزشی از مهم‌ترین معضلات سازمان‌های آموزشی در عصر فعلی است. پیشگیری از این رفتارها و حل معضلات، ضرورت نیازمندی این نوع سازمان‌ها را به اخلاق متجلی می‌نماید [۱۱، ۱۲]. در نتیجه می‌توان بیان کرد که نبود اخلاق در سازمان و دانشگاه باعث سوء رفتار مدیران، افسردگی دانشجویان، لذت‌نبردن از زندگی شغلی، فرسوده‌شدن استادان و معلمان، لطمه به زندگی فردی افراد، ایجاد طبقات اجتماعی و زیرپا گذاشتن حقوق دانشجویان در محیط دانشگاهی می‌شود [۱۳]. از این جهت، اخلاق آموزشی در تحقق جامعه سالم و محیطی امن برای پیشرفت و ترقی بسیار مورد توجه است [۱۶-۱۴]. اخلاق آموزشی، حوزه‌ای از اخلاق حرفه‌ای تلقی می‌شود که به بیان مسئولیت‌ها و تکالیف اخلاقی سازمان آموزشی به‌عنوان شخصیت حقوقی در قبال حقوق محیط داخلی و خارجی سازمان می‌پردازد. این مسئولیت‌ها با تدوین شیوه‌نامه‌های اخلاقی نمود می‌یابند و باید‌ها و نباید‌ها و رفتارهای اخلاقی و غیراخلاقی هستند که به‌صورت فهرست الزامات و شیوه‌نامه‌ها در قالب منشور اخلاقی سازمان در آمده و مسئولیت‌پذیری آن را در قبال رفتارهای غیراخلاقی نشان می‌دهد [۱۱، ۱۷]. بنابراین بررسی جایگاه و وضعیت استانداردهای اخلاق در نظام دانشگاهی کشور می‌تواند به سیاست‌گذاران، مدیران و برنامه‌ریزان آموزش عالی در اتخاذ راهبردهای مناسب برای کاهش شکاف بین وضع موجود و مطلوب در این زمینه و ارتقای وضعیت چنین استانداردهایی مدد رساند. همچنین می‌تواند تضمین‌کننده فرآیندهای یاددهی-یادگیری در دانشگاه باشد و موجب افزایش تعهد پاسخگویی اعضای هیات علمی نسبت به نیازهای دانشجویان شود [۱۸، ۱۹]. در نهایت می‌توان بیان کرد که دانشگاه به‌عنوان عامل کلیدی توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی جوامع بشری، نقش حیاتی در پیش‌برد اهداف جامعه ایفا می‌کند و برای اینکه بتواند در راستای وظایفی که بر عهده دارد موفق عمل کند لازم است سازوکارهایی برای رعایت اصول اخلاق آموزشی در میان اعضای هیات علمی تدوین کند.

لذا این مطالعه با هدف بررسی وضعیت اخلاق آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه از دیدگاه دانشجویان انجام شد.

روش‌ها

این تحقیق، توصیفی و از نوع پیمایشی است که در سال ۱۳۹۲ انجام شد. جامعه آماری پژوهش، ۳۸۲ نفر از دانشجویان رشته

عادلانه، احترام به دانشگاه، احترام به همکاران، رازداری و اهمیت دادن به رشد فکری دانشجویان از دیدگاه دانشجویان پرستاری در سطح نسبتاً مطلوب بود (جدول ۱).

بحث

براساس نتایج این مطالعه از نظر دانشجویان پرستاری، زیرمقیاس‌های اخلاق آموزشی اعضای هیات علمی در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار داشت. یافته‌های به دست آمده با نتایج تحقیق مورای و همکاران همسو است. در این پژوهش تمامی ۷ بُعد اخلاق آموزشی مشاهده شده است و از نظر نمونه آماری مورد مطالعه با اهمیت تلقی شده‌اند [۲۱]. همچنین نتایج مطالعه حاضر با یافته‌های پژوهش آراسته و همکاران [۵]، مطلبی فرد و همکاران [۲۳]، آرمسترانگ و همکاران [۲۴] و کمپیل [۲۵] همسو است. در پژوهش آراسته و همکاران مشخص شده که از نظر دانشجویان، استادان دانشگاه‌های دولتی شهر تهران، موضوع اخلاق در تدریس را پراهمیت و باارزش می‌دانند و به رعایت این اصول و مولفه‌ها در تدریس خود توجه و اهتمام ویژه دارند [۵]. مطلبی فرد و همکاران گزارش کرده‌اند که از نظر نمونه آماری، مولفه‌های کارآمدی در ارایه محتوی، کارآمدی آموزشی، تعامل حرفه‌ای، کمک به رشد حرفه‌ای دانشجویان، فضای بحث مناسب، احترام به همکاران، احترام به دانشگاه و در نهایت، ارزش‌یابی مناسب مورد تایید هستند [۲۳]. آرمسترانگ و همکاران گزارش کرده‌اند که از نظر نمونه آماری، رعایت استانداردهای اخلاقی در آموزش مهم و پراهمیت جلوه می‌کند [۲۴]. کمپیل نیز در پژوهش خود گزارش کرده است که از نظر نمونه آماری مولفه‌های اخلاقی در وضعیت نسبتاً مطلوبی قرار دارند [۲۵]. اما نتایج حاصل با پژوهش‌های /بیزکودا در بُعد نداشتن رابطه دوگانه و اثربخشی آموزشی [۲۶] و با پژوهش بون در ابعاد اثربخشی محتوای درسی و کارآمدی روش تدریس [۲۷] ناهمسو است.

با توجه به اینکه وضعیت موجود اخلاق آموزشی نسبتاً مطلوب ارزیابی شد، در راستای تلاش برای ارتقا به سطح مطلوب می‌توان استدلال نمود که از نظر دانشجویان، توجه بیشتر از سوی اعضای هیات علمی در زمینه فراهم آوردن خردورزی در عمل و آموزش روش‌های تدریسی که موجب ظهور فعالیت‌های نوآورانه و ترغیب و تشویق دانشجویان در جهت انجام این نوع فعالیت‌ها شود، همچنین فراهم آوردن بستر اعتماد به نفس و انگیزه در دانشجویان، تلاش بیشتر در زمینه علمی و یادگیری دانشجویان، آمادگی لازم و کافی برای پاسخگویی در برابر مشکلات علمی آنان، ارتقای رشد فکری و شخصی همه دانشجویان، محترم شمردن حق دانشجویان در داشتن نظرات و دیدگاه‌های علمی متفاوت، رعایت شان و احترام همکاران و برخورد مودبانه با آنان، توسعه روح همکاری و همدلی با همکاران در انجام وظایف حرفه‌ای، اهمیت دادن به پژوهش و اعتبار

پرسش‌نامه به‌طور فرضی میانگین جامعه ۳ تعیین شد. البته معیار مقایسه میانگین به دست آمده در پژوهش، استاندارد بازرگان و همکاران بود. براساس استاندارد مورد نظر، نتایج به دست آمده حاصل از میانگین یک تا ۲/۳۳ در وضعیت نامطلوب، ۲/۳۴ تا ۳/۶۷ در سطح نسبتاً مطلوب و ۳/۶۷ تا ۵ در وضعیت مطلوب ارزیابی شد [۲۲].

براساس معرفی‌نامه معاونت آموزشی دانشگاه ارومیه، مجوز لازم برای اجرای پرسش‌نامه‌های پژوهش در دانشگاه علوم پزشکی اخذ شد. پس از هماهنگی با معاونت آموزشی و اداره کل حراست دانشگاه فوق‌الذکر و دریافت معرفی‌نامه از سوی مسئولان دانشگاه‌ها، امکان توزیع پرسش‌نامه فراهم شد. شیوه توزیع پرسش‌نامه‌ها نیز به این شکل بود که نمونه آماری از دو گروه متناسب با حجم آن در جامعه آماری تعیین شد و سپس اقدام به توزیع پرسش‌نامه‌ها شد و با حضور مستمر پژوهشگران و با مساعدت همکاران در عرض ۱۰ روز پرسش‌نامه‌ها جمع‌آوری شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 16 و به کمک آمار توصیفی و آزمون T تک‌نمونه‌ای (به منظور مقایسه میانگین نمونه با میانگین جامعه) انجام گرفت.

یافته‌ها

۴۲ نفر از دانشجویان، مرد و ۵۴ نفر زن بودند. ۶۹ نفر از این افراد در مقطع کارشناسی و ۲۷ نفر در مقطع کارشناسی ارشد تحصیل می‌کردند.

جدول ۱) بررسی میانگین نمرات اخلاق آموزشی و زیرمولفه‌های آن در اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه از دیدگاه دانشجویان پرستاری با استفاده از آزمون T تک‌نمونه‌ای (تعداد نمونه‌ها=۹۶ نفر)

شاخص	میانگین	سطح معنی‌داری
اخلاق آموزشی	۳/۰۶±۰/۷۰	۰/۰۵
اثربخشی محتوای درسی	۳/۱۳±۰/۶۵	۰/۰۵
اثربخشی آموزشی	۲/۸۰±۰/۶۷	۰/۰۰۵
پرداختن به موضوعات حساس	۲/۸۲±۰/۶۶	۰/۰۱
نداشتن رابطه دوگانه با دانشجویان	۳/۲۱±۰/۷۱	۰/۰۰۳
ارزش‌یابی عادلانه	۲/۷۷±۰/۷۸	۰/۰۰۶
احترام به دانشگاه	۳/۱۹±۰/۷۰	۰/۰۰۹
احترام به همکاران	۳/۲۳±۰/۶۹	۰/۰۰۱
رازداری	۳/۲۱±۰/۷۸	۰/۰۱
اهمیت دادن به رشد فکری دانشجویان	۳/۱۹±۰/۶۹	۰/۰۰۸

میانگین نمرات اخلاق آموزشی اعضای هیات علمی و زیرمولفه‌های آن شامل اثربخشی محتوای درسی، اثربخشی آموزشی، پرداختن به موضوعات حساس، نداشتن رابطه دوگانه با دانشجویان، ارزش‌یابی

تشکر و قدردانی: گروه پژوهش بر خود لازم می‌داند که از تمام مسئولان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه و دانشجویان رشته پرستاری که صمیمانه در این پژوهش نویسندگان را یاری نمودند تشکر و قدردانی به عمل آورد.

تاییدیه اخلاقی: از کمیته منطقه‌ای اخلاق در پژوهش‌های دانشگاه علوم پزشکی ارومیه کسب شده است.

تعارض منافع: موردی از طرف نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: موردی از طرف نویسندگان گزارش نشده است.

منابع

- 1- Morris L, Wood G. A model of organizational ethics education. *J Eur Bus Rev.* 2011;23(3):274-86.
- 2- Wines WA. Seven pillars of business ethics: Towards a comprehensive framework. *J Bus Ethics.* 2008;79(4):483-99.
- 3- Farhood D. Academic ethics in education and research. *Ethics Sci Technol.* 2010;5(3-4):1-4. [Persian]
- 4- Saki R. Ethics in educational research and its components. *Ethics Sci Technol.* 2011;6(2):47-59. [Persian]
- 5- Arasteh H, Nave Ibrahim AR, Motlabifar A. Status of Teaching Ethics among the Faculty Members of Public Universities in Tehran. *J Strateg Culture.* 2010;2(8-9):204-220. [Persian]
- 6- Doaei HA, Mohammadzadeh Z. Analyzing the moral doctrines in Iranian organizations with a specific attitudes toward universities. *Manag Islam Univ.* 2012;1(3):521-41. [Persian]
- 7- Kujala J, Lämsä AM, Penttilä K. Managers' moral decision-making patterns over time: A multidimensional approach. *J Bus Ethics.* 2011;100(2):191-207.
- 8- Perri DF, Callanan GA, Rotenberry PF, Oehlers PF. Education and training in ethical decision making: Comparing context and orientation. *Educ Train.* 2009;51(1):70-83.
- 9- Biedenweg K, Monroe MC, Oxarart A. The importance of teaching ethics of sustainability. *Int J Sustainability High Educ.* 2013;14(1):6-14.
- 10- Mehr Mohamadi M. Rethinking process of teaching-learning and teacher training. Tehran: Borhan School Publications; 2000. [Persian]
- 11- Shalbfaf O. A view of problems and practical pattern of promotion of ethics in educational organizations. *J Ethics Sci Technol.* 2009;4(1-2):93-103. [Persian]
- 12- Satava D, Caldwell C, Richards L. Ethics and the auditing culture: Rethinking the foundation of accounting and auditing. *J Bus Ethics.* 2006;64(3):271-84.
- 13- Mirkamali SM. Ethics and social responsibility in management education. *J Psychol Educ Sci.* 2003;33(1):201-21. [Persian]
- 14- Gootak JL. Philosophical schools and educational ideas. Pakseresht J. (Translator). Tehran: Samt Publication; 2011. [Persian]
- 15- Mehrmohamadi M. Curriculum, views, approaches and prospects. 2nd ed. Tehran: Beh Nashr; 2008. [Persian]
- 16- Jackling B, Cooper BJ, Leung P, Dellaportas S. Professional accounting bodies' perceptions of ethical issues, causes of ethical failure and ethics education. *Manag Audit J.* 2007;22(9):928-44.
- 17- Sisaye S. The functional-institutional and consequential-conflictual sociological approaches to accounting ethics education: Integrations from sustainability and ecological

دانشگاه، ایجاد فضای مثبت و پرانرژی برای انجام فعالیت‌های علمی و مسایلی از این نوع، موجب می‌شود تا سطح اخلاق آموزشی به حد مطلوب آن نزدیک شود. در خصوص رعایت مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای، **مطلبی‌فرد** و همکاران بیان می‌کنند که رعایت کردن مولفه‌های اخلاقی در تدریس باعث اثربخشی فرآیند آموزشی و یادگیری می‌شود و وجود مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای می‌تواند تضمین‌کننده افزایش اثربخشی تدریس باشد [۲۳]. در راستای نتایج به‌دست‌آمده، ضرورت توجه اساتید به جنبه‌های مختلف اخلاق آموزشی احساس می‌شود. بر این اساس پیشنهاد می‌شود که اساتید با اهداف آموزشی تعیین‌شده و انواع ارزش‌یابی متناسب با مطالب ارایه‌شده آشنایی داشته باشند و با دریافت بازخورد از ارایه تدریس از سوی دانشجویان اقدام مقتضی انجام دهند. اساتید در فضایی باز و صادقانه با دانشجویان ارتباط برقرار کنند و به ایجاد رابطه صمیمی همراه با احترام و رعایت شان و مقام آنان مبادرت ورزند. نحوه ارتباط برقرارکردن اساتید با دانشجویان و برقرارنکردن رابطه دوستی بیش از حد و عاطفی در خارج از محیط کلاس از سوی اساتید که منجر به کاهش رشد دانشجو و تبعیض‌گذاری میان آنان می‌شود مد نظر قرار گیرد. ارزش‌یابی عادلانه، باز و منصفانه در راستای اهداف درس صورت گیرد. اساتید به ارزش‌ها، قوانین و مقررات حاکم بر محیط دانشگاه آگاهی داشته باشند و خود را ملزم به رعایت آنها بدانند. افزایش روح صمیمیت و همکاری با همکاران، عدم بدگویی و احترام قابل‌شدن برای همکاران در محیط کلاس از مواردی است که باید در خصوص احترام به همکاران مورد توجه قرار گیرد و در نهایت، در ایجاد علاقه و جذب دانشجویان، مستقل بارآوردن آنان و مسئولیت‌پذیری در قبال رشد دانشجویان کوشا باشند.

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر این است که نتایج این پژوهش در چهارچوب اخلاق آموزشی براساس مدل **مورای** و همکاران قابل تفسیر و تعبیر است. همچنین به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نظر فقط از پرسش‌نامه استفاده شد و روش‌هایی مثل مصاحبه و مشاهده ممکن است نتایج متفاوتی را به‌دست دهد. با توجه به اینکه پژوهش در دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام شده است به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که این تحقیق در سایر دانشگاه‌ها به‌ویژه دانشگاه‌های سراسری و دانشگاه آزاد اسلامی و غیرانتفاعی نیز انجام شود. همچنین پیشنهاد می‌شود پژوهشی در خصوص عوامل موثر بر بهبود مولفه‌های اخلاق آموزشی در نظام دانشگاهی صورت گیرد.

نتیجه‌گیری

اخلاق آموزشی و مولفه‌های آن در اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه از دیدگاه دانشجویان در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار دارد.

- the behavioral sciences. Tehran: Agah Publication; 2012. [Persian]
- 23- Motalebifard AR, Navehebrahim AA, Mohsen Zadeh F. Recognizing professional and ethical indicators in University teaching from the perspectives of postgraduate students: A qualitative approach. *Ethics Sci Technol*. 2013;6(4):1-9. [Persian]
- 24- Armstrong MB, Ketz JE, Owsen D. Ethics education in accounting: Moving toward ethical motivation and ethical behavior. *J Account Educ*. 2003;21(1):1-16.
- 25- Campbell E. The ethics of teaching as a moral profession. *Curriculum Inquiry*. 2008;38(4):357-85.
- 26- Chance P. *The teacher's craft: The 10 essential skills of effective teaching*. Long Grove: Waveland Pr Inc; 2008.
- 27- Boon HJ. Raising the bar: Ethics education for quality teachers. *Aust J Teach Educ*. 2011;36(7):76-93.
- resources management literature. *Manag Audit J*. 2011;26(3):263-94.
- 18- Imanipour M. Ethical principles in education. *Iran J Med Ethics History Med*. 2012;5(6):27-41. [Persian]
- 19- Azizi NA. Professional ethics in higher education: A reflection on strategy of improvement of ethical standards in university education. *Strateg Culture*. 2011;2(8-9):173-202. [Persian]
- 20- Sarae H. *An introduction to sampling in research*. 1st ed. Tehran: Samt Publication; 2012. [Persian]
- 21- Murray H, Gillese E, Iennon M, Mercer P, Robinson R. *Ethical principles in university teaching*. Singapore: National University of Singapore. [Cited: 1 Jan 1997]. Available from: <http://www.cdtl.nus.sg/Link/jan1997/teach1.htm>.
- 22- Sarmad Z, Bazargan A, Hejazi E. Research methods in

